

AGENTUL GUVERNAMENTAL PENTRU CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

L1/5438

București, 5 iulie 2019

În atenția

Doamnei Prim-Ministru VIORICA DĂNCILĂ

Raport de activitate al Agentului Guvernamental pentru CEDO

Semestrul I – 2019

I. Precizări introductive

1. Agentul Guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului (denumit AGCEDO) funcționează în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, sub directa coordonare a ministrului Afacerilor Externe, actualmente a domnului ministru Teodor Viorel Meleșcanu. Ca atribuții, AGCEDO trebuie să prezinte, într-un mod profesionist, poziția Satului Român cu privire la admisibilitatea, fondul și solicitările privind satisfacția echitabilă în cauzele în care se reclamă încălcarea de către statul român a drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, pe care România a ratificat-o în 20 iunie 1994.

I.1. Cadru legal

2. Activitatea AGCEDO este reglementată prin Ordonanța de Guvern cu nr. 94/1999 și prin Hotărârea de Guvern cu nr. 868/2003.

3. Ordonanța de Guvern cu numărul 94/1999 prevede:

Art. 1 (1) Reprezentarea intereselor statului român la Consiliul Europei în procedurile jurisdicționale, în procedurile de rezolvare pe cale amiabilă, în procedurile de aviz consultativ și în celelalte proceduri în fața Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și în procedurile

execuționale în fața Comitetului Miniștrilor se face potrivit Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și protocoalelor adiționale la aceasta.

Art. 3 Întocmirea actelor și apărărilor necesare, înfăptuirea oricăror alte acte procesuale, luarea măsurilor necesare pe plan intern și orice alte acte sau activități legate de reprezentarea intereselor statului român la Curte și la Comitetul Miniștrilor sunt de competența Agentului guvernamental, cu excepțiile prevăzute în prezenta ordonanță.

4. Hotărârea de Guvern cu numărul 868/2003 prevede:

*Art. 4 (1)În activitatea sa Agentul guvernamental **va acorda prioritatea corespunzătoare reglementării pe cale amiabilă a litigiilor în care statul român are calitatea de pârât în fața Curții Europene a Drepturilor Omului.***

Art. 6 (1)În cadrul Ministerului Afacerilor Externe funcționează o direcție pentru activitatea Agentului guvernamental, cu 23 de posturi de execuție.

Art. 7 (1)Agentul guvernamental este asistat de 2 coagenți guvernamentali care colaborează cu acesta și îi acordă sprijinul necesar pentru îndeplinirea funcțiilor sale.

(2)În cadrul Misiunii Permanente a României pe lângă Consiliul Europei funcționează un oficiu cu două posturi diplomatice, format dintr-un coagent guvernamental și un diplomat cu pregătire juridică.

(3)Directorul Direcției Agentului guvernamental îndeplinește, de asemenea, funcția de coagent guvernamental.

(4)Coagenții guvernamentali îndeplinesc această funcție pentru toate cazurile și procedurile în care statul român este parte sau terț intervenient în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor ale Consiliului Europei.

(5)Coagenții guvernamentali acționează conform instrucțiunilor date de Agentul guvernamental.

5. Astfel cum rezultă din textele mai sus evocate, în realizarea și transmiterea observațiilor către Curte precum și în cadrul audierilor organizate de CEDO, AGCEDO este sprijinit de doi coagenți și de o Direcție formată din personal de execuție cu studii superioare juridice.

De asemenea, AGCEDO depune toate diligențele necesare în procedura de executare a hotărârilor și deciziilor CEDO pe plan intern, după cum urmează: informează autoritățile și instituțiile publice naționale cu privire la cerințele ce decurg din jurisprudența CEDO, se consultă cu acestea în scopul stabilirii unui plan de măsuri ce trebuie adoptate, informează Serviciul de Executări al hotărârilor CEDO cu privire la evoluția executării măsurilor individuale și generale, ș.a..

II. Resurse și analiză

6. Raportul de față reprezintă poziția AGCEDO determinată de rolul său consacrat de HG 868/2003, care la art. 3 prevede: „ (...) **îl informează constant pe primul-ministru cu privire la activitatea Agentului guvernamental și formulează propuneri de acțiune.**”, fiind analizată și evaluată activitatea Direcției Agent Guvernamental (denumită DAG /Direcție) de la preluarea mandatului, 12.02.2019, până la 4 iulie 2019, cu trimitere directă la evoluția acestei Direcții sub coordonarea doamnei Catrinel Brumar, fostul Agent Guvernamental pentru CEDO, pentru perioada 2012 - 2019.

Față de cadrul legal invocat, a fost realizată o analiză obiectivă privind:

1. Organizarea eficientă
2. Pregătirea profesională
3. Comportamentul și asumarea responsabilităților
4. Strategie de management

II.1. Organizarea eficientă

7. La data preluării mandatului de Agent Guvernamental, schema de personal a DAG era compusă din: **2 coagenți** (unul fiind Directorul DAG, iar altul fiind cel locat la Reprezentanța Permanentă a României de la Strasbourg), **6 referenți** (care soluționează cauzele repartizate) și personal auxiliar destinat activității de secretariat-arhivă.

8. **Portalul public HUDOC evidențiază România pe locul 4 (patru), pentru primul semestru al anului 2019, raportat la numărul de hotărâri de condamnare, după Turcia, Rusia și Ucraina.**

9. Deoarece activitatea instituției se desfășura, și din păcate încă se desfășoară, într-un apartament de aproximativ 150 mp, într-un imobil situat pe Bulevardul Aviatorilor nr. 50 A, sector 1, București (spațiu inadecvat, neigienic și insuficient pentru personal și arhivă), am depus diligențe și a fost alocat un alt sediu

corespunzător necesităților de funcționare în bune condiții, dar care încă se află în curs de igienizare, nefiind funcțional nici până la data prezentului raport.

10. Cu toate că arhiva instituției este locată în trei imobile diferite ce sunt administrate de Ministerul Afacerilor Externe, iar problema spațiului inadecvat datează de mai mulți ani, nu a fost întreprins niciun demers în vederea soluționării acestei situații, generând complicații și dificultăți în activitatea DAG, începând de la normele de sănătate a muncii, și terminând cu organizarea circuitului de documente, având ca efect imposibilitatea Ținerii sub control a dosarelor.

11. Constatând disproporția majoră între schema de personal și activitățile pe care le presupune gestionarea cauzelor, am propus modificarea HG 868/2003, în sensul majorării schemei de personal (de la 15, la 23 de posturi de execuție) și creșterea nivelului de reprezentare al AGCEDO pe plan intern, prin raportare la evoluția sarcinilor ce revin în executarea hotărârilor și deciziilor Curții.

12. Însă, din cauza duratei foarte mari necesare organizării și validării unui concurs la MAE, în vederea ocupării posturilor vacante, de peste un an de zile, cât și a procedurilor necesare detașării care durează în medie cca. 3-4 luni, parte dintre specialiștii identificați (avocați, personal de specialitate juridică din cadrul MJ) au renunțat la demersurile de a ocupa un post în DAG.

13. Sintetizând, procedura de a angaja ori detașare în cadrul MAE este descurajantă în egală măsură cu veniturile salariale, dar și cu durata excesivă de mare necesară îndeplinirii criteriilor specifice (fără să existe posibilitatea unei perioade de probă pe durata acestor proceduri), având consecința nefastă de nu putea coopta profesioniștii practicieni cu experiență în echipa DAG.

II.2. Pregătirea profesională

14. La data prezentului raport, în cadrul Direcției își derulează activitatea, pe funcții de execuție, un număr de 4 juriști, 3 membri ai corpului diplomatic, plus persoane cu atribuții pe linie de cancelarie, arhivă și securitatea documentelor.

15. Pentru a putea reflecta în mod fidel **blocajul în care se află DAG, este necesară o descriere a evoluției instituției pe durata mandatului doamnei Catrinel Brumar, detașată de la Ministerul Agriculturii**, pentru indicarea cauzelor ce au dus în colaps Direcția. Astfel, timp de 7 ani (2012-2019), aceasta a înlăturat sistematic competiția din Direcție, adică profesioniștii din cadrul DAG, **în special magistrații (judecători și procurori), fie prin înlocuirea lor cu stagiaři (studenți), fie prin încheierea de contracte de prestări servicii de**

dactilografiere, prelucrare text și tehnoredactare cu colaboratori externi sau traducători.

16. Subliniem faptul că, la data preluării mandatului de către dna Catrinel Brumar, Direcția avea în componența schemei de personal un număr de 10 magistrați (7 judecători, 3 procurori) – persoane care ofereau toate garanțiile privind înalta calificare profesională în domeniul juridic, necesare funcționării instituției în condiții optime, toți aceștia fiind, în mod progresiv, îndepărtați din structură pe parcursul anilor (un singur magistrat în 2018). Nu am regăsit în arhiva internă a instituției nicio o adresă/ memorandum intern prin dna Catrinel Brumar să solicite completarea schemei de personal cu alți magistrați, în locul celor plecați în vederea menținerii nivelului profesional cerut și necesar reprezentării în condiții de legalitate, temeinicie a intereselor statului român în fața Curții Europene a Drepturilor Omului.

17. Această strategie a generat consecințe dezastruoase, iremediabile la nivelul reprezentării intereselor statului român în procedurile jurisdicționale, atât prin imposibilitatea identificării soluțiilor necesare în adoptarea pozițiilor procesuale, cât și prin calitatea actelor emise în cauzele repartizate spre soluționare.

18. Suplimentar, prin decizia Curții Constituționale 558/2017 s-a interzis detașarea magistraților în alte instituții decât Ministerul Justiției și în structurile autorității judecătorești, dată la care în cadrul DAG mai era un singur magistrat, iar lipsa unor proceduri interne care să permită identificarea unui personal specializat în MAE, **dna Catrinel Brumar a preferat să formeze echipa DAG doar cu personal de execuție cu experiență juridică mai mică de un an de zile și fără experiență profesională efectivă**, cu toate că rolul referenților este foarte important, întrucât trebuie să analizeze dacă o procedură a fost sau nu viciată în cauzele aflate în lucru și care evident nu se poate realiza decât pe baza unei vaste experiențe profesionale.

19. Deciziile defectuoase de management au culminat în luna iulie 2018, când din cei 7 referenți (4 juriști și 3 membri ai corpului diplomatic - conform MI 7784/4.07.2018 și H1/13788/16.07.2018) personal insuficient pentru DAG, dna Catrinel Brumar a ales să detașeze un referent la Serviciul de Executări al Curții și un referent la Reprezentanța Permanentă a României la Strasbourg, ceea ce, inevitabil, a condus la suprimarea activității DAG. Conform documentului deja citat, aceasta a hotărât **prioritizarea în mod greșit a activității**, după cum urmează: doar plata satisfacției echitabile, despăgubiri și executarea măsurilor individuale, soluționarea pe cale amiabilă a cauzelor privind condițiile de detenție, **preferând să**

lase în continuare în nelucrare executarea măsurilor generale și întocmirea planurilor de acțiune (unele erau depășite la acel moment și cu peste cca 3 ani de zile). Pe cale de consecință, DAG nu a mai abordat cu prioritate formularea observațiilor privind admisibilitatea, fondul și satisfacția echitabilă în cauzele nou comunicate.

20. De altfel, riscul imediat evidențiat de dna Brumar a fost **„imposibilitatea cunoașterii și transmiterii către CEDO a evoluției procedurilor judiciare interne”**, aspect lesne de înțeles câtă vreme criteriul principal pentru selectarea unui referent la DAG era doar să cunoască una din limbile oficiale ale Curții. **Din analiza dosarelor profesionale rezultă că majoritatea persoanelor angajate/detașate la DAG au mai puțin de an experiență**, nerelevantă pentru domeniul de activitate al instituției, fie că vorbim de **absolvenți de farmacie veterinară**, fie că vorbim de proaspăt absolvenți de drept (cum este cazul Sandrei Avram, **detașată de la o societate comercială cu profil de spălătorie auto**).

21. Mai mult decât atât, se remarcă prioritatea acordată pentru angajarea de studenți (veniți inițial în stagii de practică în anul II, III de studii) și repartizarea unor lucrări de complexitate superioară acestora, deși în realitate aveau calitatea de traducător / dactilograf. Ca dovadă, activitatea referenților se limitează în mod strict la traducerea unor informații și la compilarea acestora, fără a exista un aport personal printr-o activitate de analiză, sinteză, conceptualizare și emitere a unei opinii juridice cu privire la cauza atribuită. În lipsa decelării unei strategii de abordare a poziției procesuale, singura viziune a referenților este aceea de a respinge din principiu soluționarea pe cale amiabilă, judecându-se chiar și în absența unor argumente valide.

22. Această succesiune a deciziilor greșite de management au condus la prăbușirea activității DAG, atât din punct de vedere funcțional, cât și din punct de vedere profesional, în contextul în care **dna. Catrinel Brumar era informată, încă din 2014**, conform unei adrese de prognoză financiară întocmită pentru Ministerul Finanțelor publice, cu **planurile privind reforma administrativă a CEDO, prin care urma să se accelereze ritmul de comunicare a cauzelor și să fie reduse termenele pentru realizarea apărărilor la mai puțin de o lună de zile**.

5 august 2014 – Adresă Prognoză financiară, Agentul guvernamental pentru CEDO, Catrinel Brumar: „Mă adresez dumneavoastră în contextul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a informat Agentul Guvernamental român cu privire la aplicarea unor noi proceduri de examinare a cererilor repetitive, pentru a-și atinge obiectivul de eliminare a

arieratului de cereri aflate pe rolul său până la finalul anului 2015. Recursul la aceste noi proceduri de examinare va implica o comunicare mai alertă și într-un număr mai mare a cererilor repetitive, așteptându-se din partea guvernului statului pârât o reacție rapidă cu privire la soluționarea pe cale amiabilă sau prin formularea unei declarații unilaterale a respectivelor plângeri, în caz contrar Curtea urmând să pronunțe o hotărâre într-un termen scurt, de aproximativ 6-9 luni. ”

23. Aceasta este de altfel și singura analiză de acest tip care se regăsește în baza de date a instituției, cu toate că din 2015 Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat anual o analiză calitativă a hotărârilor pronunțate împotriva României, în sensul în care aceasta să fie structurată pe mai multe paliere, precum: dreptul încălcat și autoritatea responsabilă pentru încălcarea dreptului, pertinent necesare în vederea predictibilității acestor tipuri de cauze, fiind de notoritate că sistemul judiciar este preponderent principala cauză a condamnărilor pronunțate împotriva României.

24. Răspunsul invariabil al doamnei Catrinel Brumar a fost șocant, nici CEDO, dar nici Agentul Guvernamental pentru CEDO nu realizează astfel de statistici: adresa răspuns L1/3107, din 13 aprilie 2017, DAG, pentru Consiliul Superior al Magistraturii:

„În hotărârile sale CEDO nu analizează în mod expres cărei autorități a statului (legislativă, executivă, judecătorească) i se datorează încălcarea reținută, limitându-se doar la a sublinia motivele concrete care au condus la restrângerea nepermisă în exercițiul dreptului/libertății fundamentale. Din aceste motive, Curtea nu realizează statistici în funcție de entitatea responsabilă. Pentru aceleași motive, la care se adaugă și faptul că Ministerul Afacerilor Externe nu are competența să se pronunțe cu privire la identificarea autorităților responsabile pentru producerea încălcării, nici Agentul Guvernamental pentru CEDO nu realizează astfel de statistici. De altfel, din analiza motivelor care au condus la pronunțarea unei soluții de încălcare, se poate constata că, în majoritatea situațiilor, Curtea critică prin aceeași hotărâre mai multe aspecte, care pot deriva din conținutul actelor normative aplicabile, din modalitatea de aplicare a acestora de către autoritatea judecătorească sau/și administrativă, precum și din absența unui cadru normativ.”

25. Absența unor verificări, a criteriilor transparente de apreciere și lipsa oricăror proceduri în activitatea DAG, coroborat cu nivelul scăzut de pregătire al angajaților, a condus deteriorarea imaginii Direcției, până la ironizarea acesteia, astfel cum s-a întâmplat recent într-un răspuns al Curții de Apel București înregistrat sub numărul 5106/25.06.2019 9239R/AG/20, adresat doamnei director DAG/coagent Oana Ezer:

„Ca urmare a adresei dumneavoastră L14854 9230R/AG/12, referitor la cauza Bogdan împotriva României (...) prin care ne solicitați să vă transmitem comunicatul emis de către Curtea de Apel București la data de 24 februarie 2016, facem precizarea că dumneavoastră îl aveți deja, fiind atașat adresei pe care ne-ați trimis-o numerotat olograf „121”. (...) În măsura în care vă referiți la un alt document, vă rugăm să aveți amabilitatea să ne precizați elemente suplimentare de identificare, întrucât în lipsa unor alte date nu s-a putut stabili cu exactitate ce comunicat doriți să vă transmitem. (...) În ceea ce privește publicitatea informațiilor din dosarul de anchetă disciplinară facem precizarea că cercetarea disciplinară a unui judecător se efectuează de Inspecția Judiciară și nu de către Curtea de Apel București”.

26. Slaba pregătire a angajaților DAG se reflectă și în strategia cu care au abordat până acum apărările în cauze, deturnând rolul Agentului Guvernamental stabilit prin OG 94/1999 și HG 868/2003, acela de a pune accent pe înțelegerile amiabile, în scopul evitării condamnărilor și rezolvării disfuncționalităților pe plan intern, întrucât aceștia încă preferă să formuleze apărări vădit nefondate, uneori absurde, doar cu singurul scop de a demonstra că reclamantul este de rea credință.

II.3. Comportament și asumarea responsabilităților

27. Constatând deficiențele majore în abordarea cauzelor ce le sunt repartizate spre soluționare referenților, am decis să redistribui dosarele cu nivel de dificultate ridicat nu doar mie, cât și celor doi coagenți. Este situația unor cauze care ridică probleme de drept complexe și sunt intens mediatizate, prin prisma calității persoanelor reclamante (Laura Codruța Kovesi, Camelia Bogdan, Liviu Dragnea, Victor Viorel Ponta, Konstantinos Passaris, Mustafa Tartoussi, ș.a.).

28. Altele pun probleme de interpretare și aplicare a legislației naționale pe o varietate de teme, pornind de la cauzele obiective/subiective ce pun în imposibilitate un judecător să motiveze și să semneze o hotărâre și terminând cu funcționalitatea mecanismelor naționale de protecție a victimelor vulnerabile, o problemă pe care referentul preferat al dnei. director Oana Ezer, Costin Ciobanu, angajat la DAG din luna august 2018, nu a reușit să o trateze din perspectiva rolului pe care îl are ca reprezentant al AGCEDO, ci s-a erijat în mod greșit și nepermis în rolul de polițist criminalist încercând să demonstreze inexistența unui viol (situație care a dus la condamnarea României și totodată la atenționarea pe un ton grav cu privire la rolul pe care îl are CEDO, care nu analizează niciodată vinovăția sau fapta).

29. Această decizie privind implicarea conducerii DAG în soluționarea nemijlocită a dosarelor a declanșat o reacție neașteptată și iresponsabilă din partea

coagenților. Astfel, dna Sorana Popa, coagentul din cadrul Misiunii Permanente a României pe lângă Consiliul Europei, a cerut să fie eliberată din funcție în momentul în care a primit spre soluționare cauza *Bogdan împotriva României* (Camelia Bogdan, doamna judecător de la Curtea de Apel București, exclusă din Magistratură). Situația s-a repetat și la noua redistribuire a dosarului, către coagentul Oana Ezer (director DAG), care a ales de asemenea să demisioneze.

30. În același timp, **am introdus un set de măsuri administrative în scopul evaluării și responsabilizării angajaților care au stârnit un val de nemulțumiri, transformate ulterior în multiple reclamații la Corpul de Control și Evaluare al Diplomaților - MAE**, precum: semnarea unui tabel de prezență zilnică; întocmirea unui raport de activitatea zilnică; întocmirea unui memorandum pentru fiecare cauză lucrată în care să fie specificată data preluării, demersurile realizate, cât și viziunea argumentată a referentului cu privire la situația dedusă judecății. Cu această ocazie au fost întocmite și semnate fișe de post la nivelul DAG, pentru prima dată în ultimii 7 ani.

31. Pe lângă carențele profesionale deja identificate, pe lângă demisiile coagentelor, la care se adaugă furnizarea sistematică a unor informații de natură profesională (cele mai multe nereale) de către unii angajați, sub forma unor destăinuiri ale unor „surse diplomatice”, au declanșat un malaxor de verificări, interpretări și poziționări atât în presă, cât și în fața Corpului de Control și Evaluare a Diplomaților, care în mod evident **m-au deturnat ireversibil de la rolul și atribuțiile AGCEDO**.

32. Această suprapunere de factori este resimțită ca o presiune, cu atât mai mult cu cât **Direcția Națională Anticorupție și-a arogat competența de a efectua în mod neconstituțional o anchetă penală într-un domeniu ce excedează cadrului legal, în contextul poziției pe care am adoptat-o în cauza Kovesi împotriva României. Astfel, dl. procuror Marius Bulancea, șef al Secției a II a din cadrul DNA și fost consilier al reclamantei Laura Codruța Kovesi, a solicitat copiile mai multor dosare recent comunicate Guvernului** (*Dragnea împotriva României, Bud și Labina împotriva României, Tartoussi împotriva României, Iancu împotriva României*) și care se află încă în etapa de analiză pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului. Această acțiune a DNA afectează desfășurarea activității DAG în plan administrativ și are drept consecință împiedicarea subsemnatului de a-mi exercita atribuțiile.

33. **Activitatea de reprezentare a statului român, prin Guvernul României, la Curtea Europeană a Drepturilor Omului se află în competența**

exclusivă a Ministerului Afacerilor Externe, prin AGCEDO/DAG, iar celelalte autorități publice nu pot avea putere de interferență, de amestec discreționar, nefăcând excepție organele de urmărire penală.

34. În acest context, se ridică problema temeiului legal care stă la baza controlului organelor de urmărire penală asupra așa zisei - legalități și oportunități a apărărilor statului roman în fața CEDO, și a lipsei dispozițiilor constituționale și legale în baza cărora Ministerul Public - DNA (instituție care prin acțiunile sale viciate a cauzat condamnarea României în mai multe rânduri) se amestecă nepermis în atribuțiile Executivului, care acționează în conformitate cu prevederile constituționale.

35. Or, procedând la anchetarea oportunității, a circumstanțelor și a împrejurărilor adoptării unei poziții procesuale a Guvernului, după cum reiese din adresa L1/5307/2.07.2019, reprezentanții Ministerului Public - DNA au uzurpat unele dintre competențele Guvernului, prin MAE, fapt care conduce la apariția unui conflict juridic de natură constituțională, cu consecința creării unui blocaj în activitatea Direcției.

36. Adresa DNA L1/5307/2.07.2019: „De asemenea vă adresăm solicitarea de a ne comunica dacă au fost înaintate către CEDO în dosarul 75317/17 Dragnea vs România observațiile suplimentare nr. L1/139339163R/AG/14 Bucharest, ___February 2019, document aflat la fila 489 din biblioraftul înaintat la data de 21.06.2019. **În situația în care acestea nu au fost înaintate, se va menționa motivul pentru care nu a fost făcut acest lucru.**”

37. În aceste condiții, **se impune cu necesitate sesizarea Curții Constituționale a României pentru ca această instanță, prin Decizia pe care o va pronunța, să constate existența unui conflict juridic de natură constituțională între Guvernul României, pe de o parte, și Ministerul Public, prin Direcția Națională Anticorupție**, componentă a autorității judecătorești, pe de altă parte, conflict generat de acțiunea procurorilor de verificare a oportunității și circumstanțelor elaborării apărărilor Guvernului în fața Curții (aceste motive vor fi dezvoltate printr-un memoriu separat). De asemenea, se impune adresarea unei solicitări Curții Constituționale a României pentru a decide cu privire la deblocarea acestui conflict, clarificând dacă organele de urmărire penală pot ancheta oportunitatea elaborării apărărilor statului roman în fața CEDO.

38. **De altfel, situația indicată are un precedent la Curtea Constituțională a României, prin raportare la Decizia nr. 68/2017 privind anchetarea oportunității de legiferare.**

39. În tot acest context, **devine irelevant până și numărul foarte mare de dosare aflat pe rolul DAG și care nu poate fi însă determinat întrucât informațiile prezentate în mai multe documente interne sunt contradictorii.**

40. Singurul sistem de referință constant, relevant, dar nu definitoriu pentru volumul de activitate, este portalul HUDOC, singura sursă pentru analizele realizate până acum la nivelul DAG.

41. Din baza de date a DAG nu rezultă că au fost efectuate analize privind eficacitatea sau relevanța pozițiilor transmise de Guvern Curții, cu atât mai grav fiind faptul că nici nu există până la data prezentului o inventariere precisă a numărului de cauze în toate stadiile procesuale îndreptate împotriva României. Contradicțiile vin chiar din răspunsurile prin care sunt dezinformate autoritățile naționale:

1. Bilanț MAE: În 2018, în cadrul AGCEDO au fost înregistrate și gestionate 252 cauze. Totalul cauzelor împotriva României se ridică la 8800. În același timp, Curtea a pronunțat 76 de hotărâri, în 66 dintre acestea (prin care au fost soluționate 502 cauze) fiind constatată încălcarea a cel puțin unui drept. De asemenea, **prin 7 hotărâri a fost constatată neîncălcarea de către autorități a prevederilor Convenției.** În același interval, Curtea a mai pronunțat un număr total de 227 de decizii, prin 67 dintre acestea fiind constatată soluționarea amiabilă a 642 de cauze și prin alte 36 de decizii Curtea luând act de declarațiile unilaterale formulate de Guvern într-un număr de 119 cauze.
2. **Conform datelor din MI L1 14741 din 19.12.2018, dna Brumar informa conducerea Ministerului Afacerilor Externe că până în septembrie 2018 fuseseră pronunțate soluții în 1744 cauze, din care condamnări în 1317, fiind necesare demersuri pentru efectuarea plății sumelor acordate de CEDO pentru despăgubirea reclamanților.**
3. Într-un alt document intern, o notă de la finalul anului 2018, se menționează despre transmiterea către Guvern, doar în primul semestru, **a soluțiilor Curții în 1183 de cauze și că în 912 sunt necesare demersuri pentru plata despăgubirilor către reclamanți. De asemenea se mai vorbește despre transmiterea de declarații unilaterale (compensații financiare acordate reclamanților după ce statul recunoaște încălcarea Convenției) în peste 1250 de cauze.**

4. **Într-un răspuns acordat, în noiembrie 2018, ziariştilor de la Adevărul,** referitor la numărul plângerilor adresate Curții și îndreptate împotriva României, **DAG afirmă că este vorba despre 10.100 plângeri,** din totalul de 64.000 plângeri aflate pe rolul Curții în curs de soluționare.
5. **Conform notei de fundamentare privind modificarea 868/2003,** numărul cauzelor împotriva României aflate în prezent pe rolul CEDO **(8500 la finalul lunii decembrie 2018),** este de așteptat să crească semnificativ în următoarea perioadă de timp. **Comitetul Miniștrilor supraveghează executarea a unui număr de 301 hotărâri și decizii pronunțate în cauze împotriva României.** Dintre acestea, un număr de 126 sunt în procedură avansată de supraveghere, un număr de 135 sunt în procedură normală de supraveghere, iar alte 40 sunt hotărâri și decizii noi, cu privire la care nu a fost încă stabilit tipul de executare.

42. În plus, cu toate că ne aflăm în anul 2019 și **DAG funcționează realmente în oglinda unei instanțe judecătorești, calendarul tuturor termenelor și dosarelor este realizat într-o manieră rudimentară, deoarece este păstrat olograf într-o agendă,** cutumă ce contribuie evident la haosul general în care încearcă să funcționeze această instituție.

43. Aceste situații de natură administrativă, împreună cu imposibilitatea unei supravegheri efective a referenților care lucrează cauzele, face ca toate procedurile legate de efectuarea plăților către reclamanți să fie lipsite de rigurozitate.

44. O statistică internă, ce urmează a fi verificată cu Ministerul Finanțelor Publice, arată că în 2018 au fost soluționate amiabil 734 de cauze, în sumă totală a despăgubirilor de **2.545.270 EUR,** în timp ce în primul trimestru **al anului 2019 au fost soluționate 103 cauze, în sumă totală a despăgubirilor de 284.010 EUR.**

45. Dincolo de lipsa de predictibilitate activității DAG, care vine, în cel mai bun caz doar dintr-o viziune arierată asupra activității și rolului acestei instituții, o concluzie fără echivoc este că o dată cu scăderea numărului angajaților și a pregătirii lor profesionale, au fost acumulate numeroase termene depășite (și de peste 5 ani) și numeroase condamnări împotriva României.

II.4. Strategie de management

46. În raport de specificul activității al AGCEDO, la nivel funcțional se impune cooptarea în echipă a unor profesioniști și împărțirea activității în 6 arii de responsabilități, după cum urmează:

1. **Evaluarea poziției procesuale a Guvernului și gestionarea cauzelor nerepetitive comunicate de CEDO;**
2. **Gestionarea cauzelor repetitive**, pentru care există apărări standardizate (condițiile de detenție, proprietăți, durata excesivă a proceselor);
3. **Executarea hotărârilor și deciziilor CEDO;**
4. **Analiza hotărârilor și identificarea responsabililor pentru constatarea dreptului încălcat în vederea conturării unor rapoarte preliminare privind promovarea acțiunii în regres** (chiar dacă CEDO nu realizează statistici în funcție de entitatea responsabilă, la nivelul DAG pot fi persoane specializate în analizarea factorilor care au generat încălcarea);
5. **Cancelarie și arhivă letrică și electronică**, gestionare documente clasificate;
6. **Consiliu consultativ și interministerial.**

III. Concluzii și propuneri

47. Ca o primă concluzie, **se impune urgenta reorganizare a acestei instituții**, însă această reformă pare imposibilă cu resursele și în condițiile de funcționare ale Ministerului Afacerilor Externe, iar prin aliniere la celelalte state parte la Convenție, această instituție, DAG, **trebuie să funcționeze în cadrul Ministerului Justiției**.

48. Pe cale de consecință, apreciez că doar revenirea la formula inițială de compunere din magistrați (în special judecători) a echipei DAG (astfel cum era până la nivelul anului 2015), poate conduce la reabilitarea și întărirea reprezentării statului român.

49. Ca o condiție necesară, dar nu suficientă, pentru a putea interpreta dacă aplicarea normelor și procedurilor pe plan intern corespunde exigențelor jurisprudenței Curții, personalul care sprijină activitatea **AGCEDO ar trebui, în primul rând, să fie practician al dreptului intern ca magistrat sau avocat, și, în al doilea rând, să se bucure de o experiență profesională care să îi permită să își formeze propria opinie juridică asupra cauzei.**

50. Suplimentar, posibilitatea de **accesare a bazelor de date ale Ministerului Justiției (precum cel al Administrației Naționale a Penitenciarelor – pentru toate cauzele cu deținuți sau al instanțelor – prin sistemului informatic ECRIS)** ar duce la înlăturarea timpilor pierduți cu redactarea de adrese, transmiterea corespondente și așteptarea răspunsurilor pentru studierea și transmiterea documentelor necesare în activitatea DAG.

51. Față de cele învederate, vă rog respectuos să apreciați oportun efectuarea unui control de către Corpul de Control al Guvernului la MAE - DAG, care să aibă în vedere și următoarele obiective:

1. Evaluarea stadiului tuturor cauzelor înregistrate la CEDO;
2. Evaluare calitativă a tuturor dosarelor în care România a fost condamnată în ultimii 5 ani, întrucât Curtea critică deseori apărările guvernului și mai multe aspecte care pot deriva din conținutul actelor normative aplicabile;
3. Analiza legalității și oportunității contractelor succesive cu obiectul având ca obiect achiziționarea de servicii de dactilografiere, prelucrare text și prelucrare computerizată pentru ultimii 5 ani.

Viorel Mocanu, Secretar de stat

Agent Guvernamental pentru CEDO